

Terug naar Wit Rusland, terug in de tijd. (verslag van de terugreis – project 2016)

Daar zitten ze dan op 23 april 2016! 25 kleine Wit-Russische kinderen in een grote vliegtuigstoel! Vrolijke, gezonde en blije gezichten omdat ze naar huis gaan en hun familie weer zullen zien. Wat een verschil en toch zijn het dezelfde kinderen die wij eind februari mochten ontvangen! We kennen inmiddels hun namen en herkennen grotendeels het gedrag van de een of de ander.

Ze komen even bij van de controles op een van de drukste dagen in het jaar op Schiphol. En druk was het! Ook leuk met diverse artiesten in Hollandse kledij op stelten! Na het uitgebreide incheckprotocol van de reistassen moesten de kinderen massaal gedirigeerd worden langs de douane. Tja.....en dan zie je als kind dat er ineens spulletjes uit je rugzak worden gehaald. Begrijpelijk dat sommige kinderen dan even met open mond staan te kijken! Gelukkig is alles in orde en mogen we op weg naar de gate.

Sommigen zijn wat gedeprimeerd. Het afscheid van hun gastfamilie is hen zwaar gevallen. Of zoals Kseniya Klukina het een dag later zou verwoorden: “Ik vond het erg fijn dat ik mijn familie weer kon zien. Nu ik iedereen heb geknuffeld, zou ik graag weer terug gaan naar mijn gastgezin in Nederland.”

Als je voor de eerste keer mee gaat als begeleider van de groep, zoals ik, weet je niet wat je kunt verwachten. Je hebt 2 maanden een meisje in huis, hoort her en der verhalen van haar. Maar de verhalen blijven verhalen en ze zijn vaak door de taalbarrière niet volledig of helemaal begrijpelijk. In wat voor huis wonen ze? Hoe ziet de omgeving eruit? Wat doen ze naast school? Hoe leven ze? Hebben ze water en elektriciteit? Hebben ze iedere dag te eten? En zo ja, wat eten ze dan? Wonen ze in een liefderijk gezin? Hoe is de samenstelling? Zijn de kinderen gelukkig? Missen de ouders de kinderen niet gedurende 2 maanden? En wat gebeurt er daarna? Vragen waar ik misschien een antwoord op krijg? Wie weet!

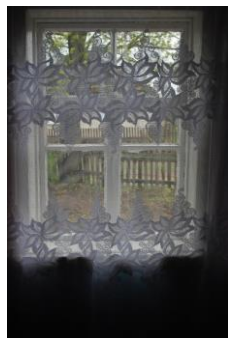
Na de vliegreis met Belavia volgt een busreis van 4-5 uur naar de Zhytkavichi Regio, waar de helft van de kinderen op de school in Siamienca rond 21 uur wordt verwelkomd door de ouders. Alle kinderen krijgen een uitgebreide maaltijd in de 'kantine' van de school. Moeders hebben hun uiterste best gedaan om een heerlijk diner te maken. De ouders mogen ondertussen een film bekijken van de belevenissen van hun kind in Nederland. Veel tijd hebben we niet, want het blijkt dat de chauffeur van de bus aan zijn tijdslimiet zit. Dus op naar Greben met het resterende groepje kinderen en in het kleine schooltje vindt weer hetzelfde protocol plaats. Als we hierna afscheid nemen, is het al laat. De ouders vertrekken met hun kind naar huis en wij naar het hotel in Zhytkavichy.

Gastvrijheid

Het is leuk om te zien dat de ouders en familie ongelofelijk blij zijn dat hun kind gedurende twee maanden heeft mogen verblijven in Nederland. We worden omhelsd door bijzonder geproportioneerde oma's en overal uitgenodigd om te komen eten. Enerzijds hebben Wit-Russische mensen een ietwat norske uitstraling. Anderzijds zijn ze heel gastvrij.

Een groot aantal gezinnen bezoeken we om te kijken hoe het met onze (vorige) gastkinderen gaat. Zo zien we o.a. Dima, Ksenia, Oksana, Julia, Diana, Alesia, Anna, Sacha, Sachar, Anja Katok, Denis, Maxim, Iwan en nog een aantal kinderen in hun thuissituatie of op de scholen. Kinderen van vorige projecten die groter zijn geworden, en vaak nog in kleding uit Nederland lopen. We geven brieven en pakjes af en knuffelen de kinderen bij het afscheid.

Overal zijn tafels gedekt met uitgebreide maaltijden. Bij de voordeur zijn we dan al welkom geheten met zelfgebakken brood waarvan we traditioneel een stukje proeven. Ze hebben zo hun best gedaan dat het soms genant is. Wij willen niet dat ze zoveel geld aan ons besteden, maar 's lands wijs, 's lands eer. Dit is de manier waarop zij hun dank willen betuigen! Van alles wat ons wordt voorgezet, proeven we. Op het einde van de zondag hebben we 8 maaltijden achter de kiezen. De mensen spreken alleen Russisch dus we zijn blij met Elena als tolk. We krijgen rondleidingen door huizen, en in de tuin waar we een nestje met katten bewonderen, de huiskoe, Nederlandse tulpen, moestuinen, geiten met jongen, ganzen en aardappelschuren onder de grond en de nodige toiletten in de tuin.

Op het platteland wonen vele families bij elkaar. We worden dan ook meerdere keren door ouders, tantes, oma's en opa's verwelkomd. De vrouwen voeren het hoogste woord en de mannen zijn over het algemeen meer op de achtergrond aanwezig. Het welvaartsniveau verschilt per familie. Over het algemeen houdt men van decoratieve interieurs zoals grote bloementapijten, kleden en behang met grote motieven in oranje, groen of paars. De ramen zijn bedekt met vitrage draperieën in pasteltinten. Iets soortgelijks zag je bij ons in de jaren '60. Sommige elementen zouden hier nu 'retro' zijn. Veel huizen die je binnenkomt bevatten een grote ruimte waarin alle functies vertegenwoordigd zijn: eten, zitten en slapen. Soms zijn er slaapkamers aanwezig waarin de kinderen dan met z'n allen slapen. De ruimtes worden warm gestookt met houtkachels. Over het algemeen beschikt iedereen over elektriciteit en water. Voor het toiletbezoek moet je naar de tuin, het erf of, als je scholier bent, het schoolplein in Greben. Geen pretje en zeker niet in de winter!

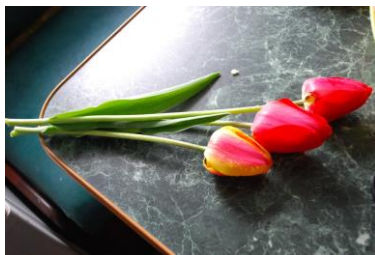
Landschap

Het landschap ten oosten van Minsk is weids en enigszins verlaten. Wit-Rusland is de graanschuur van het Oosten. Uitgestrekte vlakten met akkerbouw, afgewisseld door berkenbossen met hier en daar kolchozen (grote staatsboerderijen) en gehuchten. De afstanden tussen de steden en dorpen zijn groot en het aantal mensen dat hier woont is beperkt. Op het platteland is het nog donker en immens stil in de avond en nacht. In de dorpen is geen vertier. Daarvoor moet je naar de wat grotere steden. Dan vraag je jezelf bijna af of je geen 60 maar 100 jaar terug in de tijd bent. Met een paar geiten, kippen en af en toe een koe voor de deur. En zo blijft het tot 50 km van de grens met Rusland en de Oekraïne. Je ziet wat armoedige sportveldjes bij de scholen maar daar houdt het dan ook wel mee op. We zijn overigens in een van de armste gebieden van Wit-Rusland. Kortom, misschien ook wel een beetje uitzichtloos. Velen grijpen naar de fles. De Wodka is hier immers spotgoedkoop. Met als gevolg de nodige problemen en veel gebroken gezinnen.

Cultuur

Toch.....op het gebied van cultuur is er meer. Iedere middelgrote stad heeft wel een cultureel centrum waar muziek een belangrijke rol speelt, volksdansen en toneel. Uiteraard worden overal de nodige tradities gevierd. Zoals op zondag, een dag na onze aankomst. Het is Palmzondag en velen bezoeken het graf van dierbaren en eten op de begraafplaats met de hele familie. Traditie is ook om tulpen uit te delen! Krijg je in Wit-Rusland ineens 'tulpen uit Amsterdam'!!

De scholen

De scholen zijn vergelijkbaar met de scholen bij ons in de jaren '50 en '60. Groot met hoge plafonds, grote raampartijen, brede gangen en her en der grote gekleurde platen. De kinderen dragen geen schooluniform. Ze zien er wat conventioneel gekleed uit in vergelijking met de kleding van onze Nederlandse kinderen. Veel planten, muurschilderingen en posters. Zoals plaatjes met de verkeersregels en waarschuwingen om vooral niet in telefoonpalen te klimmen!

In het schooltje in Greben drinken we koffie bij Irina de directeur. Trots toont ze ons de boilers die ze van de stichting cadeau heeft ontvangen. Erg blij is ze deze keer met de tafeltennisbatjes. We krijgen een rondleiding door de school en zien 'onze kinderen' alsof ze daar nooit weg zijn geweest! De klasjes zien er knus en schattig uit. Ook Oksana, onze Wit-Russische onderwijzeres is aanwezig. Met een grote glimlach komt ze nog bij van haar verblijf in Nederland.

In Siamienca hangen de cijferlijsten van de kinderen in de hal. Een Wit-Russische lerares leidt ons rond en vertaalt alles in het Engels en Duits. We bezoeken een computerklas met hele oude computers en ook de kleuterschool met heel veel kleine

schattige bedjes en kinderen die tot hun 7^e jaar hier 's middags nog naar bed gaan. In totaal gaan hier zo'n 115 kinderen naar school.

De tocht gaat nadat we zijn uitgezwaaid door de enthousiaste oma van Ksenia Klukina verder per busje naar het 100 km verderop gelegen Ptich en Rog. Daar geven we brieven af aan kinderen uit het project 2008 en zelfs aan de moeder van een gastkind uit 2002. Weer 200 km verder bezoeken we Nastja Kairis in Gogla en Alona en haar familie in Uza; beiden vlak bij Gomel.

Dinsdag komt de regen wederom met bakken uit de lucht. Het is 4 graden en op 26 april loopt hier iedereen nog met een muts of hoofddoek op. We zijn onderweg naar kinderen in Buda Kashelova. We zien gastkinderen die in huizen aan onverharde wegen wonen. Met zware regenval is het lastig om deze huizen te bereiken. In wat voor staat de huizen zich ook bevinden, opvallend is dat veel huizen wel iets kleurrijks hebben, bijvoorbeeld geschilderde luiken of gekleurde houten hekwerken. En daarbij vaak een traditionele waterpomp die nog in gebruik is.

Op de school in Bronnitsa reiken we brieven uit aan Irina, Anna, Angelina en aan de zus van Andrei. Het dorp zelf stelt niet veel voor. Naast een aantal huizen, is er winkel in een oude rode bouwkeet en relatief groot gemeentehuis waar wij 'Mama Karina' bezoeken. Je vraagt jezelf af wat toch al die mensen doen zowel op een school als in zo'n partijhuis? Gelukkig is Wit-Rusland een land van veel, heel veel administratieve werkzaamheden.

Op de school in Buda Ljushevskaja ontmoeten we directeur Ludmilla. Ook hier worden brieven gegeven aan Maxim, Sascha en Denis. Voor Mischa is een brief afgegeven aan Ljudmilla. We zien niet ieder kind, maar degenen die we begroeten, zijn heel blij met de brieven en pakjes uit Nederland. Ook nu weer valt het op dat er met ieder gezin wel iets aan de hand is. Ook de school zelf ziet er enigszins verwaarloosd uit alhoewel dit geen

effect heeft op het leergedrag van de 88 kinderen. Het merendeel zou hierna naar het gymnasium gaan, volgens Ludmilla. Ludmilla heeft vier jaar geleden Alphen aan den Rijn bezocht als leerkracht van een groep kinderen.

Minsk

Via een moderne snelweg vanuit Gomel, bereiken we einde van de middag de hoofdstad Minsk. Minsk is een stad met 2 miljoen inwoners en je ziet er nauwelijks toeristen. We slapen in het Charity-hotel met een Russisch Orthodoxe kerk, een aantal nonnen en waarschijnlijk ook nog een soort verpleeghuis eraan vast. Een heel bijzondere, serene en mooie locatie!

We bezoeken en eten met Zwetlana van de organisatie Hope for The Future. De reizen van Wit-Russische kinderen naar Alphen aan den Rijn, worden geregeld door de Stichting Hope For the Future. Voor Alphen aan den Rijn in samenspraak met de Stichting Tsjernobyl. Hope For the Future bestaat 30 jaar en is

opgericht direct na de Tsjernobyl Ramp. Per jaar gaan 14000 kinderen uit Wit Rusland naar landen als Canada, Italië, België, Duitsland en Nederland voor gemiddeld 3 weken vakantie. Hope For the Future is een van de 40 organisaties die deze reizen realiseren. Sinds 2000 hebben 200 kinderen onze stad bezocht. Wat een energieke dame en wat een mooi werk doen deze mensen!

De laatste dag bezoeken we met de mooie oude metro een aantal hoogtepunten, zoals een standbeeld van Lenin, en uiteraard de spectaculaire bibliotheek. Op het einde van de dag hebben we een goede indruk van deze mooie stad gekregen. Het contrast met het platteland is groot. We zien dure en grote auto's in Minsk en paard en wagen in de dorpen.

Wat heeft het me gebracht?

In drie maanden zijn we ons thuis gaan hechten aan een wildvreemd meisje uit Wit-Rusland. Dat meisje Oksana is in die korte tijd ons 'kind' geworden. Ook als dit lieve kind weer terug is bij haar familie, willen we dat het goed met haar gaat. En niet alleen met haar maar met al die mooie jonge meisjes die ons zoveel goeds hebben gebracht. En dan kan ik 25 namen opnoemen en natuurlijk Oksana de juffrouw en Elena de tolk. En natuurlijk de Stichting Tsjernobyl niet te vergeten! We zien dat het merendeel van de kinderen weer liefdevol wordt ontvangen door hun ouders en verdere familie en we pikken een traantje weg. We bezoeken een aantal kinderen thuis. Persoonlijk ben ik overrompeld door al het eten wat iedere familie heeft gemaakt. Jezelf bezwaard voelen heeft geen nut. Dit is hun manier om dank te zeggen. Helaas, we kunnen het allemaal niet opeten en hopen dat ze er zelf met smaak van zullen eten.

De volgende dag bezoeken we de scholen en zien we de kinderen weer. Ze zijn vrolijk en blij om weer in hun eigen omgeving te zijn. En dat is goed! Daar horen ze thuis. En weer pikken we een traantje weg omdat we nu echt afscheid moeten nemen. Net als bij de gastouders zal voor de Wit-Russische gastkinderen het leven in hun eigen vertrouwde omgeving weer hervat worden. Niet alleen voor ons maar ook voor hen wordt het weer wennen, zij het wel met een ervaring rijker, die niemand hen meer afpakt

Bij terugkomst in Nederland is het sereen stil in huis. Ik zet de radio maar aan. Ik heb nog steeds het idee dat Oksana ieder moment kan binnenstappen in haar minirokje met haar 'toeflie' (lakschoentjes) aan haar voeten, vragend naar 'smatret film pazjalsta!' 's Avonds ga ik zachtjes de trap op en kijk in haar kamertje. Haar bed is leeg! Ik slik even maar gelukkig weet ik dat ze nu samen met haar broertje en zusje in een stapelbed in haar vertrouwde omgeving thuis slaapt. Het is goed zo. Ik heb een completer beeld gekregen. En.....ik kijk uit naar het volgende contact met haar op woensdag. Dan is ze jarig en wordt dit kleine prinsesje 9 jaar! En misschien.....ja heel misschien tot de Kerstvakantie?

Ik ben blij dat ik dit deze reis mee heb mogen maken. Het heeft mij een completer beeld gebracht, dankzij de stichting Tsjernobyl Kinderen Alphen aan den Rijn.

Heel veel dank.

Ingrid Reinhout.